

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortatio Ad Reditvm In Catholicam Ecclesiam, Ovicvlis Christi, Gevsiaa Tempestate Per Hollandiam Et Vicinvm Belgiov m Misere Dispersis

Lindt, Willem van der

Coloniae, 1577

VD16 L 1932

17. Quod plebaeis & plerisque omnibus mercatoribus errandi causa fuit auaritia, quam, teste Diuo Paulo, quidam appetentes a fide errauerunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31553

Caluinista
cur tā mul-
ti ex plebe-
cula & ex
iuuentute.

orbe infinita turba expullulans, potissimum ex auaris, sordidis, cupidisque lucri terreni mercatoribus conflata, & ex ijs conglobata, qui voluptatum magis quam Dei sunt amatores: cum impia Caluinistarum doctrina omnibus Deum non timentibus, imperitæque simul & lasciuæ iuuentuti, latissimam illam aperiat viam, quæ sub specie pietatis, ad æternum ducit perditionis infernalis barathrum.

Caput XVII.

Quod plebeis & plerisque omnibus mercatoribus errandi causa fuit avaritia, quam, teste Diuo Paulo, quidam appetentes, a fide errauerunt.

Causa se-
cunda, cur
tot per Hol-
landiam
& Zelan-
diam a fide
Christi de-
ecerint.
1. Timo. 6.

Avaritia,
pietatis est
pestis.

Ambros. in
Com.

Moderationis autem qui sunt ingenij, aut vitæ continentioris, alium diabolus parat laqueum, & occultum rete, quo plurimas partem vulgi turbas in perniciosas aternæ suæ damnationis pellicit nassas: quod avaritia est, siue vt Paulus ait, ditescendi voluntas in hoc seculo. De ijs enim, varijs sui seculi exemplis, ex Corinthiorum mercatorum, avaritiæ nota insignium (vbi Timotheus agebat Episcopum) moribus doctus pronunciat, eos qui in hoc seculo diuites volunt fieri, incidere in rete diaboli, quod est Mammona, siue diuitiarum cupiditas, omnium malorum & peccatorum radix: quam terreni lucri cupiditatem quidam Christiani appetentes & sectantes, à fide errauerunt. Et enim illa vitiorum mater avaritia, oculos mortalibus claudit, dulcis lucri leuijs oblinet, atque ad præsentia commoda & vicia obulorum aliquot, siue aureorum emolumenta respicere homines cogit, futurorum oblitos. Quia futurorum cupida, inquit Diuus Ambrosius, in præsens nunquam est

est secura. Huic pietatis pesti cum plerique, per Hollandiam & Nufquam
 Zelandiam potissimum (nullam enim equidem crediderim terrarum
 prouinciam, quæ ferè tota sese pari sedulitate tradidit merca- magis ser-
 turæ, quòd tota, & vndiq; est portuosa, fluuijsque opulentissi- uebat lu-
 mis cincta) seruire maluerunt, quàm Deo: eis (pro dolor!) tan- cri studiū,
 dem euenit, quod Christus in Euangelio eis frustra clamauit, & illibera-
 Non potestis Deo seruire, & Mammonæ! Nam cum lucro fa- lis merca-
 ciendo inhiabant toti, magis occasiones quærebant ditescen- turæ cupidi-
 di, quàm Deo seruiendi. Vnde vulgo tantum erat passim deo- tas, quam
 tionis frigus, & verus quidam auitæ pietatis somnus. Si enim per Hollan-
 mores, pietatem, & precandi atq; ieiunandi deuotionem con- diam &
 feras cum maiorum nostrorum ante annos XX. moribus: in a- Zeelandi-
 lium te credas migrasse orbem. am.

Cum igitur in plerisq; omnibus huius ætatis infelicitissimæ, Cur Hol-
 immò auarissimæ mercatoribus, studium auitæ pietatis vicerit landis insti-
 amor cupiditatis: non mirum est, nostrates adeò degenerasse. ta ista hor-
 Moderatis enim opibus non contenti, poculo meretricis Ba- ribilis cala-
 bylonicæ fuere cum Anglis, Germanis, & alijs negotiationi de- misas.
 ditis inebriati, ita vt in ijs vere illud locum habuerit: De vino
 fornicationis eius, siue sacrilegæ diuinorum mandatorum trāf-
 gressionis biberunt, & mercatores terræ de virtute diuitiarum
 eius diuites facti sunt. Ideo suis lucris aut pereuntibus, aut im-
 minutis, lugent cum illis, de quibus Apocal. 18. dicitur: Nego-
 tiatores terræ flebant & lugebant super Babylonis ruina, & qui
 diuites facti sunt, ab ea longe stabant, propter timorē tormen-
 torum eius, clamantes, vā, vā! Cecidit ciuitas illa magna, in qua
 diuites facti sunt omnes, qui habebant naues in mari.

Blando igitur quotidiani lucri poculo à meretrice illa Ba-
 bylonica, quæ vitiorū in sæculo regnantium est regina, inebria-
 ti, pluris Mammonam siue quæstum facere cœperunt, quā Deū.
 Cui enim plus curæ, ocij, studij, sollicitudinis, operæ, atq; laboris
 impendimus, id maxime amamus: cum ex amore oriantur illa
 vniuersa, quæ ad optatum diuitiarum finem facere possunt.

His

His sæculi sollicitudinibus plus æquo dediti, verum in se (pro dolor!) experti sunt, quod Dominus in Euangelica seminis parabola docet, spinas & diuitiarum sæculi curas suffocare verbum Dei, & veram de diuina religione ac vero Dei cultu doctrinam. Quia per auaritiam, siue immodicum terreni lucris studium aut deserta, aut neglecta, fit paulatim, crescente auaritiæ cupiditate, ac dæmone in dies ad maiora quæstus in horas augendi compendia instigante, variasque vsurarum & illicitorum contractuum formulas excogitante, vt à fide aberrant, siue vt eam, quæ ab Apostolis in Catholica Ecclesia est tradita, deferentes, nouam hominum impiorum superstitionem, siue sacrilegam sequantur dæmonum doctrinam. Quod multis suorum exemplis (heu dolor!) singula fere oppida (excepta vna illa nobilissima, sæculisque omnibus laudanda, & nunquam satis prædicanda Amsterdamenti Repub.) nunc vident, atq; salutari (Christo Iesu gratia immortalis) deplorant luctu, meliorem de sempiterna suorum errantium fratrum salute spem concipientes. Explicata nunc secunda tot errantium Christi à fide Catholica ouicularum causa, tertiam aggrediamur.

Amsterdamentis reipublici immortalis laus, a fidei constantia, & Religionis puritate conseruata.

Caput. XVIII.

Quod fratres simpliciores, qui minus mali putantur, aut sordide auaritia occasionibus non intricantur, aliam in se habent errandi causam: quod teste Diuo Paulo non dilexerunt illam Euangelicam Christi veritatem, ipsis a Patre cœlesti reuelatam, nec eam precibus conseruare, aut bonis operibus exornare, quotidianoque pietatis exercitio fouere sat agebant.

Tertia causa huius reipublici Apostasias, quod pluri mi charita

Vod si quidam inter istas erraticas Christi ouiculas putantur, qui carnis suæ nõ quærunt voluptates, aut iniusta terreni lucris commoda: hi ad illud pertinent hominum genus, de quibus D. Paulus prophetat, quod tempore Antichristi deficient plurimi à fide, quod charitatem

veri-